

Dragi učenci.

Pozdravljeni v 5. tednu. Kako ste preživeli praznike? Upam, da ste se imeli lepo. Pa še v ponedeljek smo bili doma . Teh dni, ko smo doma, se bo pa kar nabralo.

V petem tednu boste spoznali znamenito leto 1848. Pozorno spremljajte **PP projekcijo** in istočasno si pomagajte tudi z **učbenikom na straneh 91 in 92**.

Na naslednji prosojnici vas čaka rebus.

Če ga boste pravilno rešili, boste dobili pojem, ki je zaznamoval leto 1848.

Ta pojem vam ni neznan, saj ste se z njim srečali že v Franciji proti koncu 18. stoletja.

V nadaljevanju pozorno sledite navodilom.

Želim vam uspešno delo.

- Upam, da vam rebus ni delal prevelikih preglavic in da ste prišli do prave rešitve.
- Na naslednji prosojnici vas čaka **naslov, ki ga zapišete v zvezek.**
- **V nadaljevanju pozorno sledite besedilu in slikovnemu gradivu ter istočasno sledite tudi besedilu in ostalemu gradivu v učbeniku**
- Na zadnji prosojnici vas čaka povzetek - **tabelska slika, ki jo prepíšite v zvezek.**

LETO 1848 – LETO REVOLUCIJ (U 91-92)

barikade po izbruhu revolucije v glavnem mestu Prusije, Berlinu

Oglejte si karto, kakšna je bila Evropa v prvi polovici 19. stoletja, ko se začne nov val revolucij. V okenčkih preberite značilnosti najpomembnejših evropskih držav.

1. Zakaj so se pojavila liberalna in nacionalna gibanja

- Vladaři so si prizadevali za vodilno vlogo cesarjev in cerkve – **polijski nadzor** svete alianse (**konservativni nazori**).

Meščanstvo se je upiralo in zahtevalo uveljavitev načel razsvetljenstva in francoske revolucije. Iz zahtev meščanstva sta zrasli dve gibanji:

1. Liberalno-demokratsko

2. Nacionalno gibanje

S pomočjo učbenika na str. 91 ugotovite cilj obeh gibanj.

2. Revolucionarni dnevi

- Leta 1848 je skoraj v vseh evropskih državah prišlo do revolucije.
- Največje revolucije so bile:
  - na Apeninskem polotoku
  - v Franciji
  - v državah nemške zveze
  - v Avstriji
- Revolucionarji so bili:
  - meščani, delavci, kmetje, študentje, celi narodi

- Vzroki za revolucijo:

- nezadovoljstvo meščanov, delavcev, kmetov
- nerešen položaj narodov v večnacionalnih državah

- Zahteve revolucionarjev:

- ukinitvev absolutizma
- ustavo in parlament
- ukinitvev cenzure
- splošno volilno pravico
- odpravo fevdalizma (kmetje)
- skrajšan delovni čas, več oblasti (delavci)
- združitev držav (Nemci, Italijani)

3. Revolucija v Franciji (februar 1848), velike demonstracije delavcev v Parizu:

- Meščani so prisilili kralja, da je odstopil.
- Na oblast je prišlo bogato meščanstvo (buržoazija).
- Novi predsednik republike **Louis Bonaparte** je čez štiri leta ukinil pridobitve revolucije in se razglasil za **cesarja Napoleona III.**
- Revolucija v Franciji je odmevala po Evropi.

4. Revolucija v avstrijskem cesarstvu – tudi v slovenskih deželah

KDAJ: 13. marca 1848 na Dunaju, demonstracije študentov, izobražencev, meščanov, delavcev.

VZROK : zahtevali odstop Metternicha /vladal namesto cesarja Ferdinanda I./,odpravo cenzure, ustavo in parlament.

POTEK :

- Metternich je zbežal v London
- pred pobegom je podpisal odstopno izjavo
- že v začetku revolucije delavci napadejo tovarne, uničujejo stroje
- **kmetje** napadajo gradove, požigajo urbarje, zahtevajo zemljo in odpravo fevdalizma

Metternich, preoblečen v žensko, zbeži v London.

POSLEDICE (zg. vir str. 92):

- 7. septembra 1848 kmetje postanejo lastniki zemlje – odprava tlačanstva (odškodnina za zemljo).
- **Ferdinanda I.** zamenja njegov nečak **FRANC JOŽEF** /cesar do smrti, do 1916/.
- Parlament je pripravljajl ustavo.
- Franc Jožef je razpustil parlament in Avstrija zopet postane avtokratska država.
- Preberite **AKTUALNO**, v učbeniku na str. 92.

Ferdinand I.

Franc Jožef

Sisi

- Ko so kmetje dosegli zahtevano, so se nehali upirati.
- Cesar je med kmeti postal priljubljen.
- Meščani so izgubili pomembne zaveznike.
- Na Dunaju so se meščani znova podali v boj s cesarsko vojsko, neuspešno.
- Revolucija v Avstriji je bila zatrta.

Ferdinand I. Habsburški

TABELSKA SLIKA (prepiši jo v zvezek)

1. Meščanstvo po Evropi se je upiralo nadzoru svete alianse ter zahtevalo uveljavitev načel razsvetljenstva in francoske revolucije.
2. Odpor meščanstva proti stari Evropi je leta **1848 v Evropi prerasel v revolucije.**
3. V avstrijskem cesarstvu so se marca na Dunaju začeli študentski nemiri in se hitro razširili po vseh avstrijskih deželah.
4. Zelo glasni so bili kmetje, ki so zahtevali **zemljiško odvezo** – to je **odprava tlačanstva**. Ko so dosegli zahtevano, so se nehali upirati. **Kmetje so zemljo morali odkupiti in zanjo plačati odškodnino.**
5. Cesarjeva vojska je poskrbela, da je bila revolucija v avstrijskem cesarstvu zatrta.